

ARKADI ȘI BORIS STRUGAȚKI

PICNIC LA
MARGINEA
DRUMULUI

Ediția a III-a

Cu un comentariu de
BORIS STRUGAȚKI

Traducere din limba rusă de
Valerian Stoicescu

ARMADA

Coperta: Vasile ADNAN
Prepress copertă: Alexandru CSUKOR
Redactor-șef: Marian COMAN
Redactor: Raluca RĂDULESCU
Tehnoredactor: Magda BITAY
Lectori: Georgiana PARASCHIV, Dușa UDREA-BOBOREL

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
STRUGAȚKI, ARKADI & BORIS

Picnic la marginea drumului / Arkadi Strugațki și Boris Strugațki;
trad. din lb. rusă : Valerian Stoicescu. – București:
Nemira Publishing House, 2021

ISBN 978-606-43-1177-1

I. Strugațki, Arkadii Natanovici
II. Stoicescu, Valerian (trad.)

821.161.1

Arkadi și Boris Strugațki

Пикник на обочине

(„Roadside Picnic”, „Picnic la marginea drumului”)

Copyright © 1972 by Arkady & Boris Strugatsky

Cu un comentariu de Boris Strugațki din «Сърание Сочинений», Том 6,
“Stalker”/“Terra Fantastica”, „Corvus”, 2001, pp. 642-651.

© NEMIRA, 1992, 2017, 2021

ARMADA este un imprint al Grupului editorial **NEMIRA**.

Tiparul executat de PAPER PRINT INVEST, BRĂILA.

Orice reproducere, totală sau parțială,
a acestei lucrări și închirierea acestei cărți
fără acordul scris al editorului sunt strict interzise
și se pedepsesc conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-43-1177-1

CUM S-A NĂSCUT ACEST ROMAN

Istoria scrierii acestui roman (spre deosebire de istoria publicării lui) nu conține nimic atractiv sau măcar, să zicem, ceva instructiv. Romanul a fost gândit în februarie 1970, când noi am plecat la Casa de Creație Komarovo pentru a scrie *Orașul damnat* și unde, în momentele noastre de pauză, în timpul plimbărilor de seară, pe străzile pustii și înzăpezite ale localității turistice, am conceput câteva subiecte noi, printre care și viitoarele subiecte ale *Picnicului...* și *Piciului*.

Prima notiță arăta cam așa:

...Maimuța și cutia de conserve. La treizeci de ani de la vizita străinilor, doar resturi de gunoaie lăsate în urmă de ei – obiecte ale vânării, căutării, cercetării și dezastrului. Propagarea superstițiilor, departamentul care încearcă să pună mâna pe putere prin folosirea lor, organizația care caută să le distrugă (cunoștințele picate din cer sunt inutile și dăunătoare; orice lucru găsit nu poate duce decât la o utilizare proastă). Căutătorii de aur, respectați precum vrăjitorii. Prăbușirea prestigiului științei. Biosisteme abandonate (o baterie aproape descărcată), morți înviați din cele mai diferite epoci...

Tot atunci și tot acolo apare denumirea finală și definitiv acceptată – *Picnic la marginea drumului*, în schimb despre *stalker* nici pomeneală, pe atunci nu exista pentru noi decât noțiunea de „căutători de aur“. Aproape un an mai târziu, în ianuarie 1971, tot la Komarovo, am pus pe hârtie planul foarte amănunțit, extrem de detaliat, al romanului, dar nici în acest plan, practic nici chiar în acele zile când în sfârșit am încetat să mai inventăm și să mai dezvoltăm subiectul și ne-am apucat de scris, nici atunci nu exista în lucrarea noastră cuvântul *stalker*. Viitorii *stalkeri* erau deocamdată *trapperi*: „*trapperul* Redrick Schuhart“, „*fata trapperului* Guta“, „*fratele trapperului...*“. Probabil că termenul de *stalker* a apărut în procesul de creație încă de la primele pagini ale textului. În privința „căutătorilor de aur“ și a *trapperilor*, îmi aduc bine aminte: nu ne-au plăcut denumirile de la bun început.

Stalker – iată unul dintre puținele cuvinte inventate de A. & B. Strugațki devenit de uz general. La fel de bine a avut impact și *ciber*, dar mai mult în cercul fanilor. *Stalker* s-a impus în toate direcțiile, și în întindere, și în profunzime, iar asta cred că totuși se datorează în primul rând filmului lui Tarkovski. Totuși, Tarkovski nu degeaba l-a păstrat – probabil că acest cuvânt inventat de noi a ieșit într-adevăr precis, cu sonoritate și volum. El provine din cuvântul englezesc *to stalk*, ce înseamnă „a se furișa, a veni tiptil“. Printre altele, acest cuvânt se pronunță *stok* (cu o lung), iar pronunția lui exactă ar trebui să fie *stoker*, și nu *stalker*, dar trebuie spus că noi n-am preluat acest cuvânt din dicționar, ci din lucrarea lui Rudyard Kipling, *Stalky & Co.*, o veche traducere rusească prerevoluționară publicată în 1899, roman despre viața elevilor dintr-un colegiu englezesc de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea și despre liderul acestora: un tânăr isteț și cam golan, poreclit Stalky. Fratele

meu Arkadi, pe vremea când încă era student, a primit cadou de la mine această carte a lui Kipling, pe care o cumpărasem întâmplător, a citit-o, l-a fascinat și a tradus-o pe dată în rusă – *Stalky și compania* –, iar ea a devenit una dintre cele mai iubite cărți ale mele în timpul școlii și, ulterior, în studenție.

Așa că, inventând cuvântul *stalker*, fără-ndoială că ne-am gândit tocmai la vicleanul Stalky – o pușlama, un băiat aspru, uneori chiar crud, dar nu lipsit de o interesantă noblețe și generozitate copilărească. Și niciodată nu ne-a trecut prin minte că el nu este de fapt Stalky, ci mai degrabă Stoky.

Povestirea a fost scrisă fără sincope sau crize de imaginație, în trei reprize: pe 19 ianuarie 1971 am început lucrul, iar pe 3 noiembrie al aceluiași an am încheiat varianta finală. Și-n acest timp ne-am ocupat de tot felul de alte treburi, în general stupide: am scris reclamații la „Senatul Guvernamental“ (adică la Secretariatul Uniunii Scriitorilor – filiala Moscova), am răspuns la scrisori (lucru pe care îl făceam destul de rar, fiind mai tot timpul împreună), am răspuns unei comenzi legate de realizarea unui film de lungmetraj de tip „popularizarea științei“ și intitulat *Întâlnirea lumilor* (ceva despre contactele cu alte Rațiuni), am scris scenariu pentru trei scurtmetraje, am conceput un subiect pentru un film TV, *Alegerea a căzut pe Ribkin*, am schițat intriga unei noi povestiri, „Evenimente stranii pe atolul Octopus“ ș.a.m.d. – nimic nu a avut vreo continuitate, niciuna dintre aceste încercări nu a avut vreo finalitate sau măcar vreo legătură cu evenimentele viitoare.

Trebuie remarcat că *Picnicul* a trecut relativ ușor și fără probleme deosebite spre publicarea în revista leningrădeană *Aurora*, suferind intervenții doar la redactare, dar nici acestea esențiale. Am fost nevoiți, desigur, să curățăm manuscrisul de tot felul de

„rahaturi“ și „bulangii“, dar asta era ceva obișnuit, erau fleacurile dragi ale oricărui autor, în schimb nu a fost cedată nicio poziție importantă a autorilor, așa că varianta de revistă a apărut simplu la sfârșitul verii lui 1972, aproape intactă.

În acest timp abia începea epopeea *Picnicului...* la Editura „Tânăra Gardă“. La drept vorbind, această epopee a început încă din anul 1971, de pe vremea când *Picnicul* nici nu exista pe hârtie, iar în comanda lansată de editură ea nu exista decât ca o idee generală. Viitorul volum denumit *Întâlniri neprevăzute* era dedicat problemei contactului omenirii cu alte rațiuni din univers și urma să fie compus din trei texte: două terminate (*Dosarul crimei și Piciul*) și unul aflat încă în lucru. Necazurile nu au întârziat să apară:

16.03.71 – Arkadi: „...șefii au citit lucrarea, ezită însă și nu spun nimic clar. Au trimis cartea pentru recenzie unuia... Markov, doctor în științe istorice (?), pentru că ăsta iubește mult science-fictionul. [...] Apoi manuscrisul va fi trimis cu tot cu recenzie din nou la Avramenko (redactorul-șef adjunct de atunci al editurii) – probabil pentru a-i da posibilitatea de a reevalua aprecierea deja cunoscută, dar trimisă în secret –, apoi cartea va ajunge la Osipov (redactorul-șef) și doar atunci vom afla care ne e soarta. Curve. Superspecialiști în literatură.“

16.04.71 – Arkadi: „Am fost la Bela, la «Tânăra Gardă». Ea mi-a zis că deocamdată nimic. A rugat-o Avramenko să ne spună totul cumva mai diplomatic: că, vezi Doamne, nu e hârtie, portofoliul cu contracte e plin, că una-alta, dar ea mi-a spus direct că pe undeva, pe sus, la Direcție, s-a propus să nu se mai facă pentru un timp nicio afacere cu Strugațki.“

Iar *Picnicul* încă nici nu fusese scris, în fond nu era vorba decât despre niște povestioare care niciodată nu provocaseră Marea Iritare Ideologică, erau niște povestioare complet nevinovate, ba chiar apolitice. Pur și simplu conducerea nu dorea să aibă în general de-a face cu acești Strugațki, iar acest refuz general se amplifică în plus și prin situația grea editorială pe plan intern: tocmai în această perioadă se producea schimbul de putere și începea extirparea a tot ceea ce era mai bun, a tot ce crease redacția de literatură SF sub conducerea lui Serghei Gheorghievici Jemaitis și a Belei Grigorievna Kliueva, datorită cărora, prin munca și grija lor, înfloriseră două generații de scriitori de science-fiction...

La începutul anilor '80, m-am gândit cu Arkadi Natanovici din ce în ce mai serios să culegem, să punem în ordine și să difuzăm măcar în forma xerografiată (prin Samizdat) *Istoria unei publicații* (sau *Cum se face asta?*) – o colecție de documente originale (scrisori, recenzii, reclamații, cereri, țipetele și gemetele autorilor în scris) – istoria editării volumului *Istorie neprevăzute*, în care textul de referință era *Picnicul*. Boris Natanovici a început chiar de atunci munca de sistematizare, sortare și alegere a materialelor, dar curând a abandonat totul: era o chestie moartă, era o muncă minuțioasă, ingrată, lipsită de perspective și-n toată povestea asta se simțea oarecum o lipsă crasă de modestie – în fond și la urma urmei, cine eram noi ca tocmai prin exemplul nostru să ilustrăm aspectele funcționării mașinii ideologice a anilor '70, mai ales că existau exemplele lui Soljenițîn, Vladimov, Voinovici și mulți alții ca ei: cei mai onorabili dintre cei onorabili.

Tot acest proiect a fost abandonat, dar noi ne-am întors din nou la el după începerea perestroikăi, odată cu noile, ba chiar foarte noile timpuri, când a apărut posibilitatea reală nu doar de a transmite din mână în mână o oarecare culegere de

materiale, ci chiar de a publica manuscrisul după toate regulile, cu comentarii edificatoare și caracterizări veninoase la adresa unor persoane ale zilelor noastre, mulți cei din trecut rămânând și acum pe posturile lor, capabili încă să influențeze fenomenul literar. S-au alăturat acestei activități niște oameni plini de zel – Vadim Kazakov și tovarășii lui. Boris Natanovici le-a predat toate materialele, culegerea a fost în mare parte definitivată, dar foarte rapid a ieșit la iveală faptul că nimeni nu avea bani pentru editarea unei astfel de lucrări, de prea mic interes comercial. Pe lângă toate astea, evenimentele s-au derulat într-un galop nebun: puciul de la Moscova, moartea lui Arkadi Natanovici, dispariția Uniunii Sovietice, revoluția democratică, fie ea și „de catifea”, toate acestea au făcut ca proiectul nostru să-și piardă în totalitate chiar și cel mai mic interes.

Și iată cum stau la masă și mă uit la trei mape destul de voluminoase aflate în fața mea... mă simt decepționat, oarecum confuz și nedumerit. În aceste trei dosare sunt toate scrisorile noastre către Editura „Tânăra Gardă” (redactori, șefi de redacție, redactor-șef, director de editură), toate reclamațiile și plângerile către departamentul cultural și departamentul de edituri și propagandă din Comitetul Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, cereri către Agenția Unională pentru drepturile de autor și tot felul de alte departamente, împreună, bineînțeles, cu toate răspunsurile primite de la aceste instituții, scrisori trimise de noi unuia sau altuia în legătură cu acest subiect – un munte de hârtii, mai bine de două sute de acte, iar eu habar n-am ce să fac acum cu ele.

La început chiar am avut impresia că savurez cum am povestit istoria publicării *Picnicului*, cum am amintit direct de persoanele pe care noi le-am urât cândva, cum îmi băteam joc aproape cu

desfătare de toți lașii, tâmpiții, denunțătorii și ticăloșii care uimesc totodată imaginația cititorului prin absurditatea, tembelismul și răutatea lumii din care provenim cu toții, cum am putut să fim atât de ironic și edificator, intenționat obiectiv și lipsit total de milă, atât de blând și caustic în același timp.

Și iată că acum stau, privesc lung la aceste dosare și îmi dau seama că am întârziat, fără nicio speranță, și că nimeni nu mai are nevoie de mine – nici de ironia mea, nici de blândețea mea și nici măcar de toată ura mea consumată. Acum sunt dispărute organizațiile cândva extrem de puternice, ce dețineau dreptul aproape nemărginit de a aproba și de a pune în cătușe, au dispărut în neantul timpului și au fost în așa hal uitate încât ar fi necesare prea multe explicații plictisitoare pentru cititor: *who's who*, de ce nu avea niciun sens să faci reclamații la departamentul cultural al Comitetului Central și trebuia să te plângi doar la departamentul de edituri și propagandă, cine au fost Albert Andreevici Beleaev, Piotr Nilîci Demicev și Mihail Vasilievici Zimeanin – și când te gândești că ei au fost tigri, ba chiar elefanți, în fauna ideologică sovietică, au fost stăpâni de destine și șefi de trib. Cine își mai aduce astăzi aminte de ei și cine se mai interesează acum de ei, de cei care încă mai sunt în viață? Ce să mai zicem de cei mai mărunți, de gloata țipătoare de mici funcționari ideologici, de demonii ideologici, al căror nume este legiunea, cei care au generat prejucii nemăsurabile și incalculabile, pentru ale căror ură și mârșavie era de trebuință o peniță mult mai experimentată, mai puternică și mai ascuțită decât a mea! (așa cum le plăcea scriitorilor să spună în secolul al XIX-lea). Nu vreau să pomenesc de ei – să dispară în trecut precum nălucile nopții și pentru totdeauna...

Poate că această carte are niște lipsuri, dar în același timp are și niște calități incontestabile: este fără îndoială captivantă, este capabilă să producă o puternică impresie asupra cititorului (a determinat un cititor admirabil precum Tarkovski să realizeze un film superb) și mai ales nu conține NICIUN FEL de critici la adresa regimului comunist defunct, ba chiar, invers, se încadra în contextul ideologiei dominant antiburgheze... Atunci din ce cauză enigmatică acest roman a fost condamnat să treacă prin filtrul editurii mai bine de opt ani până la apariția lui?

La început, editura nu a vrut de fapt să încheie niciun contract pentru antologia science-fiction, apoi, nu se știe de ce, a făcut-o. S-a opus apariției povestirii „Dosarul crimei“ și s-a lăsat înduplecată să o schimbe cu un roman, aprobat mai demult pentru editare, *E greu să fi zeu*, dar a obiectat energic împotriva *Picnicului*... Nici măcar pe scurt nu este posibil să povestești istoria acestei lupte pentru apariția *Picnicului*: sunt totuși opt ani. Au existat și refuzuri neașteptate la cerințele proprii (la un moment dat s-a luat brusc decizia: gata, afară din antologie cu *E greu să fi zeu*), dar, cel mai important lucru, în tot acest timp, în mod constant și invariabil, din an în an, din conversație în conversație, din scrisoare în scrisoare era să fie eliminați din *Picnic* morții readuși la viață, să fie schimbat limbajul lui Redrick Schuhart, să fie introdus termenul „sovietic“ când vine vorba despre Kirill Panov, să fie eliminate: întunericul, disperarea, cruzimea, grosolănia.

Abia după mulți-mulți ani a devenit foarte clar că noi am înțeles absolut greșit motivele și psihologia oamenilor cu care ne-am luptat atâția ani.

La acea vreme, am crezut sincer că redactorilor noștri le este frică de șefi și nu vor să se expună prin publicarea unei lucrări

cert dubioase, care fusese scrisă de niște autori absolut dubioși. Iar în scrisorile și cererile noastre, noi tot timpul am demonstrat în fel și chip ceea ce ni se părea absolut evident: romanul nu conținea nimic criminal, corespundea ideologic din toate punctele de vedere și în acest sens era indiscutabil o lucrare nepericuloasă. Că lumea descrisă în ea era abrutizată, aspră și lipsită de perspective... așa și trebuia să fie: o lume a „capitalismului putred și a ideologiei burgheze triumfătoare“.

Nici prin cap nu ne-a trecut că problema noastră nu avea nimic de-a face cu ideologia. Acești „măgari născuți sub clar de Lună“ CHIAR AȘA ȘI GÂNDEAU: limbajul trebuia să fie cât se poate de incolor, neted, șlefuit, sub nicio formă grosolan. Literatura science-fiction trebuia în mod obligatoriu să fie science-fiction și nu i se permitea în vreun fel să aibă ceva comun cu vulgara realitate, o realitate vizibilă și crâncenă. În general, cititorul trebuia ferit de realitate – lasă-l să trăiască în lumea viselor, a iluziilor și a ideilor frumoase, efemere... Eroii romanelor SF nu trebuiau pur și simplu „să meargă“, ei trebuiau „să pășească precum o felină“; nu trebuiau „să vorbească“, ci „să rostească“; în niciun caz nu „urlau“, ci doar „exclamau“!... A fost vorba aici despre o estetică particulară impusă, despre o idee pe deplin automulțumitoare în legătură cu literatura în general și science-fiction în particular.

Scrisoarea lui Boris Natanovici din 04.08.1977 către mine:

Cu Medvedev am aranjat-o în felul următor: a) au fost făcute 53 de corecturi stilistice din lista „Vulgarități“ – în scrisoarea către editură s-a explicat că acest lucru a fost făcut din respect față de cerințele exprimate de Comitetul Central al Komsomolului; b) s-a introdus o explicație pentru morți, cum că ar fi devenit

ciborgi pentru a-i studia pe pământeni, iar pentru Glob – o instalație bionică oarecare, captatoare a biocurenților generați de dorințele simple; c) alte cerințe ale redacției (legate de violență și altele asemenea) au fost considerate o greșeală ideologică, în caz contrar ajungându-se la o înfrumusețare a realității capitaliste. Totul a fost trimis cu număr de înregistrare și confirmare de primire și judecând după răspuns se pare că „Tânăra Gardă“ a primit-o pe 26 iulie a.c. În cur, în cur...

Autorii au învins. A fost unul dintre acele rarissime cazuri din istoria editorială sovietică atunci când Editura nu a vrut să editeze o carte, dar Autorul a reușit să impună realizarea acestui lucru. În opt ani, ce-i drept. Paisprezece scrisori către „marele“ și „micul“ Comitet Central. Două sute de corecturi înjosoare ale textului. Energia nervoasă pierdută pentru nenumărate fleacuri... Autorii au învins. O victorie à la Pyrrhos.

Picnicul a fost și a rămas până-n zilele noastre cea mai apreciată lucrare a fraților Strugațki – în orice caz, cu siguranță, în străinătate: 38 de editări în 20 de țări. Cota de popularitate a *Picnicului* în Rusia este destul de ridicată, deși nu o depășește pe cea a romanului *Lunea începe sâmbăta*.

Picnic la marginea drumului continuă totuși să trăiască și cu siguranță o va face și în secolul al XXI-lea.

BORIS STRUGAȚKI

(fragment din *Comentarii*,
în Arkadi Strugațki & Boris Strugațki,
Opere complete, vol. VI, Rusia, 2001)

„Binele... Trebuie să-l crezi din rău,
pentru că n-ai nimic altceva din care să-l faci.“

R.P. WARREN, *All the King's Men*

Din interviul luat doctorului
VALENTIN PILMANN de corespondentul
special al postului de radio Marmont cu
prilejul decernării ultimului Premiu Nobel
pentru fizică în anul 19...

— Probabil, prima dumneavoastră descoperire mai importantă, doctore Pilmann, trebuie considerată a fi „Radiantul Pilmann”...

— Cred că nu. „Radiantul Pilmann” nu este nici prima, nici cea mai serioasă și, în fond, nici nu-i o descoperire. Și nu e chiar a mea.

— Probabil că glumiți, doctore. „Radiantul Pilmann” este o noțiune cunoscută de orice elev.

— Nu mă surprinde. De altfel, „Radiantul Pilmann” a fost descoperit pentru prima dată de un elev. Spre marele meu regret, nu mai țin minte cum îl cheamă. Uitați-vă în *Istoria Vizitelor* de Stetson, unde toate acestea sunt prezentate mai bine: descoperirea radiantului de către un elev, publicarea pentru prima oară a coordonatelor lui de către un student și denumirea radiantului, cine știe de ce, cu numele meu.

— Da. Cu unele descoperiri se întâmplă câteodată lucruri surprinzătoare. N-ați putea să explicați ascultătorilor noștri, doctore Pilmann...

— Ascultă, concetățene, „Radiantul Pilmann” este o chestie extrem de simplă. Închipuiți-vă că rotiți un glob uriaș și începeți să trageți în el cu un revolver. Urmele de pe glob merg într-o direcție oarecare, ușor curbată. Esența a ceea ce dumneavoastră numiți prima mea descoperire este un lucru foarte simplu. Toate cele șase Zone de Vizitare sunt astfel dispuse pe suprafața planetei noastre de parcă s-ar fi tras în Pământ șase focuri dintr-un revolver situat undeva pe linia Pământ–Deneb. Deneb este steaua Alfa din Constelația Lebadă, iar punctul de pe bolta cerească de unde, ca să zicem așa, s-a tras, se numește „Radiantul Pilmann”.

— Vă mulțumesc, doctore. Dragi ascultători, în sfârșit, ni s-a explicat clar ce este „Radiantul Pilmann”. Apropo, alaltăieri s-au împlinit exact treisprezece ani de la ziua Vizitei. Doctore Pilmann, puteți să ne spuneți câteva cuvinte în legătură cu aceasta?

— Ce anume vă interesează? Având în vedere că n-am fost atunci în Marmont...

— Cu atât mai mult este interesant de știut ce ați crezut când orașul dumneavoastră natal v-a arătat obiectele incursiunii supercivilizației extraterestre.

— Vorbind cinstit, mai întâi de toate am crezut că e o gogomănie. Era greu de imaginat că în micul nostru Marmont s-ar fi putut întâmpla cine știe ce. Estul Siberiei, Uganda, Atlanticul de Sud – asta mai treacă-meargă –, dar Marmont!

— În cele din urmă, totuși ați crezut.

— În cele din urmă, da!

— Și apoi?

— Mi-a venit deodată ideea că Marmont, cu cele cinci Zone de Vizitare rămase... de altfel, scuzați-mă, atunci erau într-adevăr numai patru, pentru că toate zonele stăteau pe aceeași curbă. Am socotit coordonatele și le-am trimis revistei *Nature*.

— Și nu v-a emoționat câtuși de puțin soarta orașului natal?

— Vedeți, în acea vreme credeam deja în Vizite, dar nu puteam fi convins în niciun fel să iau în considerare corespondențele pline de panică despre cartierele arse, cu monștri ce sfâșiau îndeosebi bătrâni și copii, despre luptele sângeroase dintre invulnerabilii vizitatori și, în cel mai înalt grad, vulnerabilele, dar invariabil eroicele unități regale de tancuri.

— Ați avut dreptate. Deci vă mai amintiți că, atunci, confratele nostru, corespondentul, le-a cam umflat... Totuși, să ne întoarcem la știință. Descoperirea „Radiantului Pilmann” a fost prima, dar probabil nu și ultima dintre contribuțiile dumneavoastră la cunoștințele despre Vizită...

— Prima și ultima.

— Dar, fără îndoială, în tot acest timp ați urmărit cu atenție funcționarea cercetărilor internaționale în Zona de Vizitare...

— Mda... Din când în când am răsfoit *Expunerea*.

— Aveți în vedere *Expunerea Institutului Internațional de Cultură Extraterestră*?

— Da.

— Și care este, după părerea dumneavoastră, cea mai importantă descoperire din toți acești treisprezece ani?

— Însăși Vizita.

— Scuzați-mă, n-am...

— Însăși Vizita reprezintă cea mai importantă descoperire, nu numai din toți acești treisprezece ani, dar și din întreaga existență umană. Nu este chiar așa de important cine sunt vizitatorii. Nu contează de unde și de ce au venit, din ce cauză au stat așa de puțin și unde au plecat după aceea. Important este faptul că acum oamenii știu cu certitudine un lucru: nu suntem singuri în univers. Mă tem însă că Institutul de Cultură Extraterestră nu va reuși niciodată să facă o descoperire mai deosebită.

— Este extrem de interesant, doctore Pilmann, dar eu m-am referit în fond la descoperirile de ordin tehnologic. Descoperiri care să poată folosi științei și tehnicii pământene. De fapt, o serie de savanți celebri consideră că tot ce s-a găsit în Zonele de Vizitare poate contribui la schimbarea întregului curs al istoriei noastre.

— Poate, dar eu nu sunt socotit printre adepții acestui punct de vedere. Nu sunt un specialist în ceea ce privește descoperirile concrete.

— Totuși, sunteți de doi ani consultantul Comisiei ONU pentru problema Vizitei...

— Da. Numai că nu am nicio legătură cu studiul culturii extraterestre. La COPROVI, împreună cu colegii mei, reprezint opinia științifică internațională atunci când e vorba despre controlul îndeplinirii Hotărârii ONU în ceea ce privește internaționalizarea Zonei de Vizitare. În concluzie, urmărim ca toate ciudăteniile extraterestre luate din Zonă să fie puse numai la dispoziția Institutului Internațional.

— Poate și altcineva să intre în posesia acestor ciudătenii?

— Da.

— Vă referiți, probabil, la stalkerii?

— Nu știu ce sunt aceștia.

— Așa se numesc la noi, în Marmont, tinerii temerari care își asumă riscul pătrunderii în Zonă pe cont propriu și fură de acolo tot ce reușesc să găsească. Este o nouă profesie din zilele noastre.

— Înțeleg. Nu, asta nu e de competența noastră.

— Ce-ar mai fi! De asta se ocupă Poliția. Dar era interesant de știut cu ce vă ocupați în mod direct, doctore Pilmann.

— Sunt pierderi continue de materiale din Zonă, care ajung în mâinile unor persoane lipsite de responsabilitate și spirit de organizare. Ne ocupăm de rezultatele acestor pierderi.

— Nu puteți fi puțin mai concret, doctore?

— Haideți să vorbim mai bine despre artă. Oare chiar nu îi interesează pe ascultători care este părerea mea cu privire la incomparabila Gvadi Muller?

— O, se înțelege, dar eu aș fi vrut ca înainte să termin cu știința. Pe dumneavoastră, ca savant, nu vă atrage studiarea minunilor extraterestre?

— Cum să vă spun... Se prea poate.

— Așadar, putem spera că marmontienii îl vor vedea, într-o minunată zi, pe faimosul lor concetățean pe străzile orașului natal.

— Nu este exclus.